

KROONGEREEDSCHAP

door F. Tymstra

In PKN VI, 24, blz. 81-86 zijn reeds gegevens over de Belgische fabriek "De Kroon" gepubliceerd. Zoals gebruikelijk werden gereedschappen door de pijpenmaker zelf vervaardigd met uitzondering van de schroef en de mallen. Omdat deze kleine fabriek "laat" met produceren is begonnen, komen we o.m. afwijkend pijpenmakersgereedschap tegen. Al het gereedschap is gebruikt tussen 1947 en 1961.

Afb. 1: Linksboven een schraper om aangekoekte klei te verwijderen. Daaronder een conservenblikje met de resten van een lap, gebruikt als vetpot.

Onderaan een weijer waarbij de achterkant van het handvat gebruikt werd om de kop van een kleine pijp rond te maken. Deze combinatie is zeldzaam.

Bij de pijp een gereedschapje om de kleiwand van een rietsteelpijp door te boren.

Daarnaast een (afgesleten) mes en enkele smojers om de naden van de pijpekop weg te strijken.

Afb. 2: Een houten mal voor het buigen van een kromme steel. Iets dergelijks is nog niet eerder bij een pijpenmakerij aangetroffen. Wel kennen we de kromme droogbakken voor de langere pijpen.

Niet afgebeeld is een houten plankje van 32 cm waaruit de steel van de lange pijp is gegutst. Dit is gebruikt als mal om de steel al draaiende van een stempel te voorzien.

Afb. 3: Een doos met 8 ijzeren botters. Elke pijpenmal had zijn eigen botter.

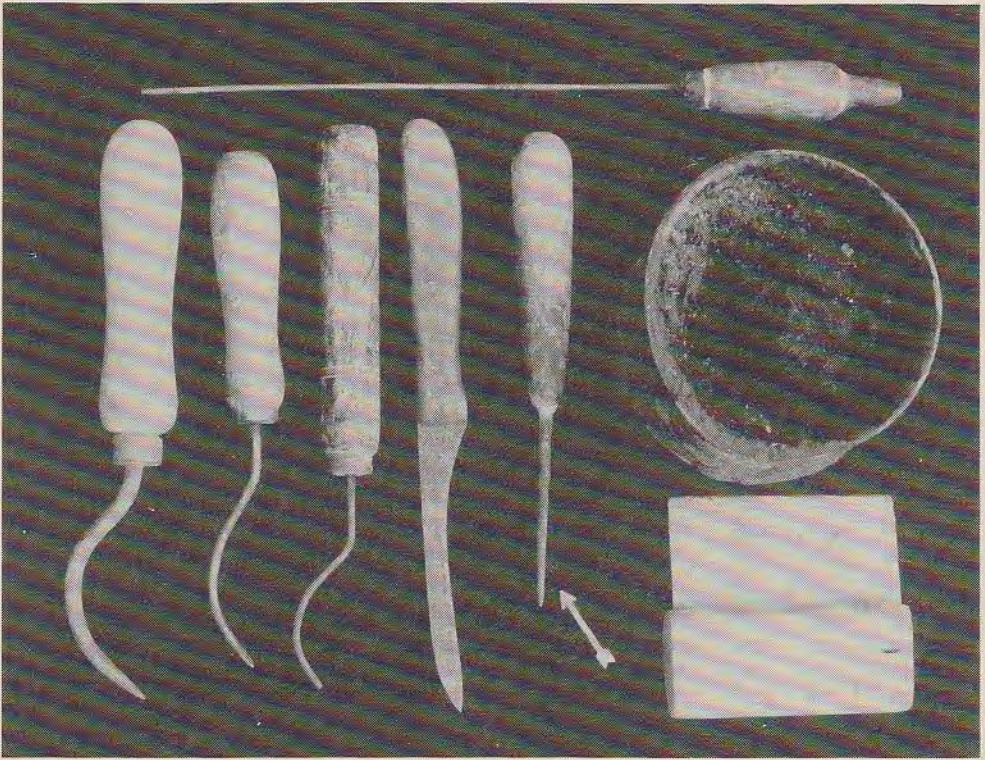
Afb. 4: Boven een schenker om de steelnaad te verwijderen. De kromming van de ijzerdraar (bij de pijp) wordt over de steelnaad getrokken.

Daaronder een kleine prikker en links daarvan een eigengemaakte botter met o.a. een schroef.

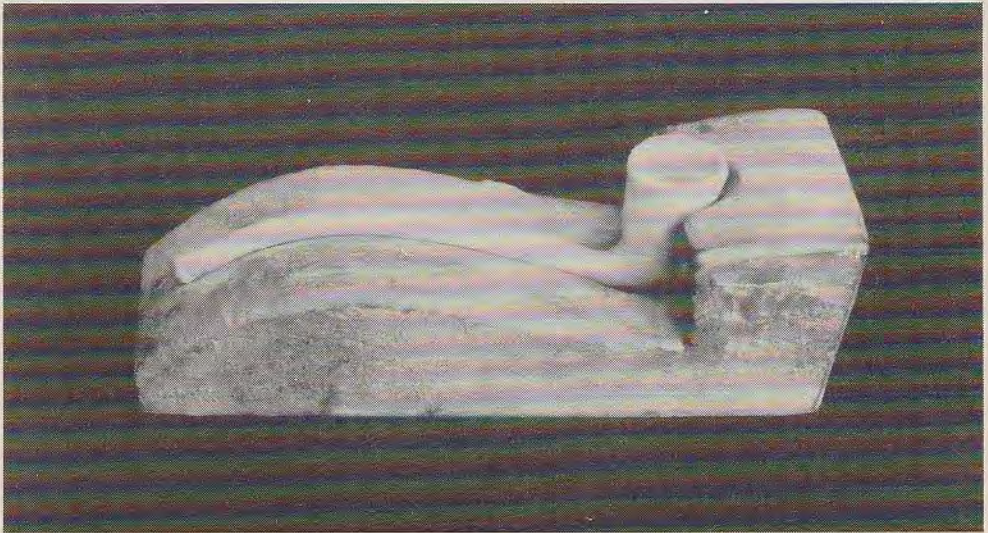
Afb. 5: Boven een pegel van glas, gebruikt voor het glazen van de pijp. Zeldzaam stuk, dat overigens perfect werkt.

Daaronder de gebruikelijke agaaststeen in een ijzeren handvat gemonteerd.

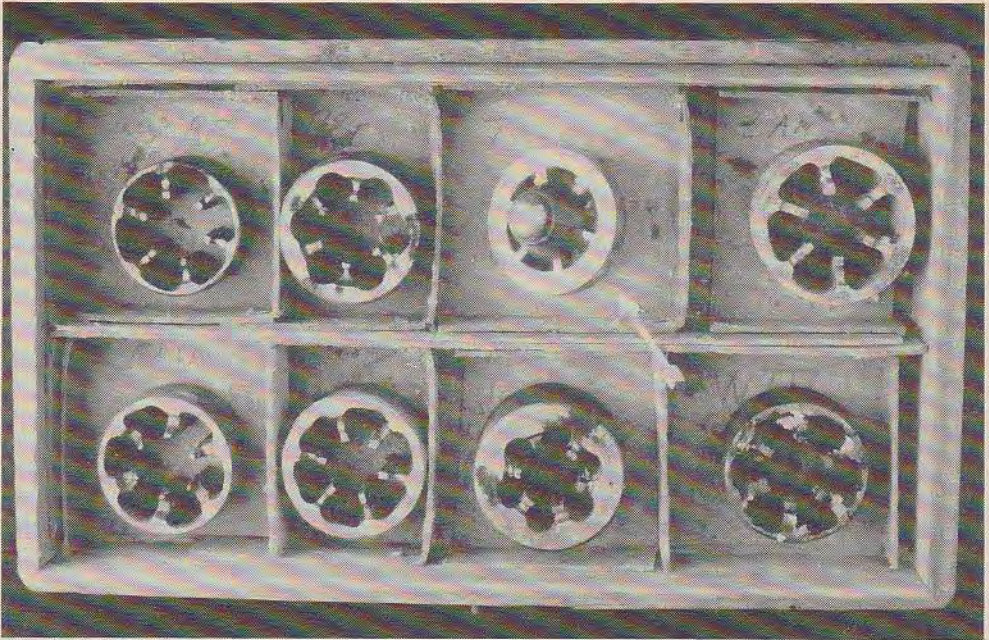
Afb. 6: Een knielap, gemaakt van meerdere lagen leer, om de schroef met de knie op spanning te houden.

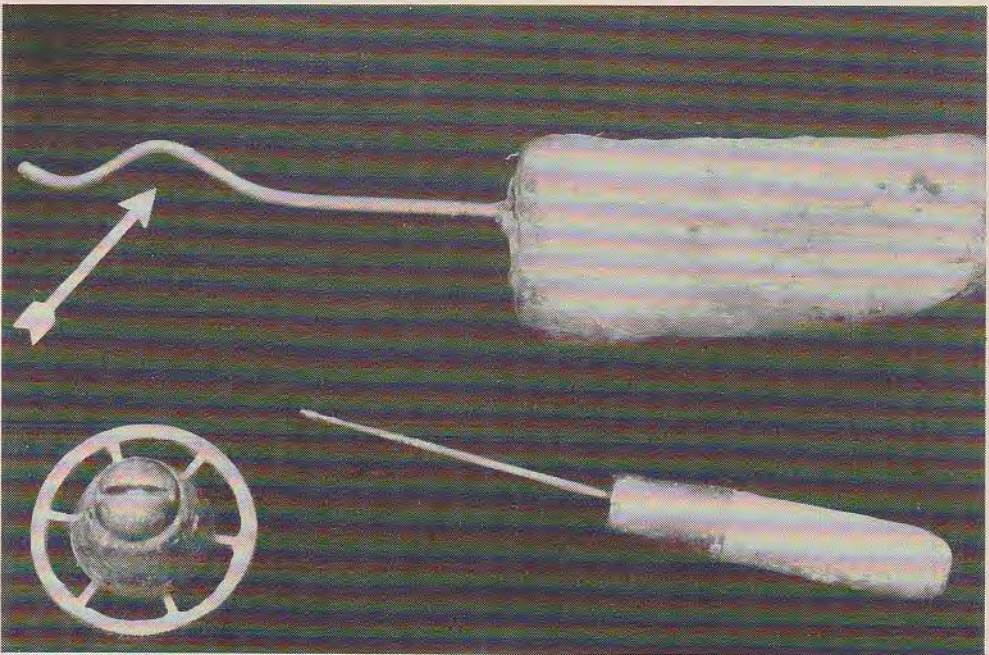
Afb. 1

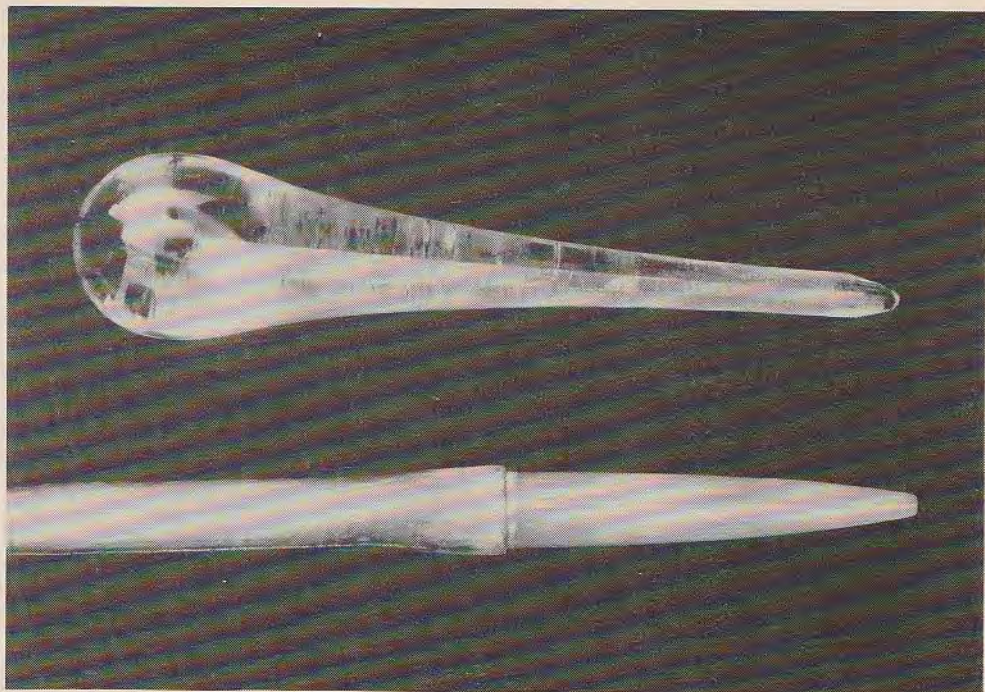
Afb. 2

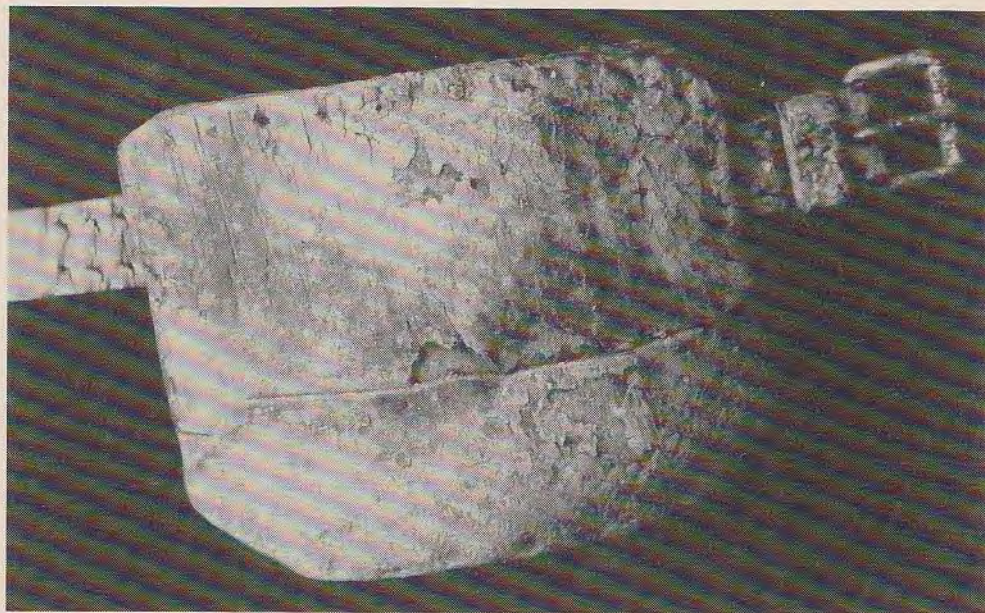
Afb. 3

Afb. 4

Afb. 5

Afb. 6